

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

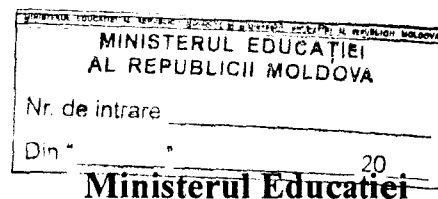

MD 2012, mun. Chișinău, str.31 August 1989, nr. 82
Tel.(3732) 23- 47- 95, fax.(3732) 23 47 97

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD 2012, мун. Кишинэу, ул.31 Августа 1989, № 82
Tel.(3732) 23- 47- 95, факс (3732) 23 47 97

21.01.2014 Nr. 03/702
La nr. 07/12-962 din 13.12.2013

Cu referire la **proiectul Codului educației**, reiterăm obiecțiile din avizul Ministerului Justiției nr. 03/3433 din 17.05.2011, care nu au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

În Cap. II necesită a fi determinat ce elemente se includ în sistemul educației.

La art. 8 alin. (2) lit. c) de exclus cuvântul "matematică", deoarece aceasta tot este știință.

Art. 20 reprezintă o descriere teoretică referitoare la categoriile instituțiilor de învățământ și nu țin de caracterul actului normativ.

La art. 21 necesită a fi stabilit statutul juridic al instituțiilor de învățământ conform art. 183 din Codul civil, care prevede că instituția este organizația necomercială constituită de fondator (fondatori) pentru exercitarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și altor funcții cu caracter necomercial, finanțată parțial sau integral de acesta (aceștia).

La art. 95, sugerăm limitarea perioadei de prelungire a doctoratului în cazul neîncadrării în termen de la 7 ani la 2-3 ani precum este și în alte state europene (*România, Franța, Maria Britanie*), sau în SUA durata 5-6 ani, iar pentru domeniu științelor umanitare și sociale (7-10 ani). Astfel, actualmente a fost redus timpul necesar pentru a obține titlu de doctor în Europa ca urmare a introducerii programelor structurate și a unor scheme stricte de finanțare a fost micșorat de la 6-8 ani la 3-4 ani *full-time*, iar timpul necesar pentru obținerea gradului tinde să fie între 4-5 ani. În *Comunicatul Conferinței Miniștrilor Educației de la Bergen din 2005* din cadrul Procesului Bologna **se recomandă dezvoltarea de programe doctorale structurate, cu evaluări transparente și cu o durată medie de 3-4 ani.** Conform **Principiilor Asociația Universităților Europene de la Salzburg** durata programului studiilor doctorale trebuie să fie apropiată, iar 3-4 ani ar fi durata potrivită. În particular, în **România** art. 159 alin. (3) din Legea educației naționale stabilește, că durata programului de studii universitare de doctorat este, de regulă 3 ani. În Franța, titularul unei diplome de master sau echivalent poate urma studiile de doctorat care durează pe o perioadă de 3 ani și se finalizează cu susținerea unei teze de doctor, în baza căreia se acordă gradul de doctor, cel mai înalt grad al învățământului superior.

În situații speciale, durata programului de studii universitare de doctorat poate fi prelungită cu 1-2 ani, cu aprobarea senatului universității, la propunerea conducătorului tezei de doctor în limita fondurilor disponibile.

Totodată, se va analiza posibilitatea de organizare a studiilor de doctorat în școli doctorale, ca în alte state (*România, Franța, Belgia*). Astfel, în **România** potrivit art. 158 alin. (1) al Legii educației naționale din 10 ianuarie 2011 programele de studii universitare de doctorat se organizează în școli doctorale acreditate sau autorizate provizoriu, iar școlile doctorale se pot organiza de către o universitate sau un consorțiu universitar și unități de cercetare-dezvoltare. În Franța, conform art. 612-7 din Codul educației formarea doctorală este organizată în școli doctorale.

La fel, în programele de doctorat, se va delimita perioada de programe avansată de pregătire de 1 an și cea de cercetare științifică până la 2-3 ani. De asemenea urmează a fi determinat numărul maxim de doctoranzi pe care îl poate avea un conducător de doctorat.

Totodată, urmează a fi determinat strict cine poate fi conducător de doctorat și de către cine vor fi numiți.

În plus, expunem alte obiecții suplimentare la proiectul definitivat.

La art. 3 unele noțiuni sunt definite impropriu (spre exemplu centru educațional comunitar), altele sunt doar lozinci declarative (spre exemplu educația adulților). Prin urmare, necesită a fi revizuită lista definițiilor pentru a se include doar cele care definesc termenii care au mai multe sensuri și autorii vor să fie folosiți doar într-un singur sens.

La art. 13

Este prea ambițios de a prevedea că este obligatoriu învățământul liceal sau secundar vocațional-tehnic, or în cazul în care rămîne această normă juridică statul trebuie să asigure condiții ca toate persoanele să poată accede la acel nivel de studiu.

Alin. (2)

Este discutabil de a stabili obligația de a frecventa învățământul obligatoriu pînă la împlinirea vârstei de 18 ani, deoarece ar rezulta că toate persoanele care au abandonat studiile înaintea acestei vârste și părinții lor sunt pasibili de sancțiuni.

Art. 17 și art. 19 de exclus, deoarece sunt inutile și nu produc consecințe juridice.

Art. 21

Alin. (1) necesită a fi revizuit, deoarece rezultă că nu pot fi instituții private de învățământ.

Alin. (3) este conceptual greșit, de a stipula că pot fi alți fondatori ai instituției de învățământ, iar instituția se creează de Guvern. În acest caz Guvernul este fondator, dacă fondatori sunt alte organe, atunci eventual Guvernul poate doar permite anterior fondării sau poate aproba ulterior fondării, dar în nici un caz nu poate înființa instituția de învățământ.

Alin. (6) este conceptual greșit de a corela statutul de persoană juridică cu numărul de copii. Statutul de persoană juridică se dobîndește de la momentul

înființării acesteia și atunci după definiție acestui alineat ar rezulta că este întrunit numărul necesar de copii și elevi, ceea ce nu este corect. De asemenea, statutul persoanei juridice se pierde doar la lichidarea ei, chiar dacă toți copii și elevii nu au plecat din această instituție de învățământ. În plus, nu este clar care este numărul minim necesar de copii și elevi pentru o instituție de învățământ și cine îl va stabili.

La art. 24 alin. (6) necesită a fi completat în conformitate cu recomandările organizațiilor internaționale, deoarece sfera organizațiilor europene este limitativă.

Art. 25 de exclus, deoarece este declarativ.

La art. 27 alin. (4) lit. a) de exclus calificativul "bună", deoarece legea nu trebuie să dea aprecieri, dar să stabilească parametri.

Lit. e) de exclus participarea la olimpiade, care nu poate fi un scop în sine, deoarece lit. d) cuprinde și această activitate.

La art. 27-28 menționăm că sistemele și structura nu pot exista separat, deoarece nici o sistemă nu poate exista fără structură.

La art. 29 alin. (1) norma didactică poate fi stabilită numai pentru instituțiile publice, pentru cele private se poate stipula, doar limita maximă a acestei norme.

Art. 31 alin. (2) este inutil în partea care face referință la standardele educaționale și nu este formulat adecvat. Nu este clar ce înseamnă instituție de diverse tipuri, iar dacă se are în vedere că orice instituție de învățământ poate desfășura această activitate este inutil în măsura în care trebuie inițiat.

Art. 32 sintagma "beneficiază de sprijinul statului" este o formulă incertă. Este discutabilă excluderea posibilității existenței instituțiilor de educație timpurie care nu face parte din pachetul serviciilor gratuite.

La art. 33

Alin. (1) de revizuit, deoarece nu este clar de ce sunt programe variate sau să se justifice în nota informativă a proiectului.

La alin. (2) precizăm că este o garanție pe care statul astăzi nu o poate asigura și va exista riscul neaplicării acestei norme.

La art. 33 alin. (4) necesită a fi precizat care autorități publice locale de nivelul I sau II vor asigura funcționarea sistemului de instituții de educație timpurie.

La art. 35 alin. (6) și art. 37 alin. (5) de exclus ultima propoziție, deoarece conceptul este greșit pentru anumite cazuri să fie stipulat că este obligatoriu un lucru, care oricum nu poate fi obligatoriu în lipsa unui text de lege. Se creează problema că există, obligații care nu au o bază legală în cazurile în care pentru anumite situații nu se stipulează că sunt obligatorii.

Stipulația de la art. 39 alin. (8) necesită a fi revizuită, deoarece din textul actual rezultă că diploma de bacalaureat nu conferă alte drepturi decât de cel de admitere în învățământul superior și în învățământul vocațional tehnic.

Art.4 alin. (1) de revizuit, deoarece din textul actual rezultă că se garantează tuturor celor interesați și învățământul la domiciliu.

La art. 42 alin. (6) diferențierea duratei învățământului special obligatoriu pentru copiii cu deficiențe mintale, fizice și senzoriale, constituie un tratament diferit, care va fi condiționat de gradul de dizabilitate. Totuși, această diferențiere necesită a fi argumentată de tratatele internaționale, la care Republica Moldova este parte și legislația altor state europene în nota informativă a proiectului.

În plus, nu este clar cine va determina durata învățământului special obligatoriu, în limitele de 10-12 ani, pentru copii cu deficiențe mintale, fizice și senzoriale, medicii sau personalul didactic și în baza la ce criterii.

La art. 43 de stabilit expres că învățământul la domiciliu va fi asigurat din resursele disponibile.

La art. 45 alin. (5) de revizuit, deoarece nu este clar, care este instituția ierarhic superioară, deoarece instituțiile de învățământ au fondatori, care nu sunt subordonați administrativ.

Art. 46 care stabilește alternativele educaționale nu oferă soluții juridice în ce forme pot fi realizate, care sunt criteriile de înființare și activitate a acestora alternative și care este deosebirea acestora în raport cu instituțiile de învățământ, valoarea învățământului sau serviciilor educaționale prestate de acestea, forma de organizare, etc.

La art. 47 alin. (2), art. 51 și în alte articole de exclus tipurile, deoarece normele sunt obligatorii pentru subiecți, dar nu și pentru tipuri. Or, dacă rămâne instituirea obligațiilor pentru tipuri rezultă că toate instituțiile de învățământ de un anumit tip trebuie să utilizeze același manual. Poate rămâne această soluție, dar este discutabil să limiteze dreptul instituțiilor private să utilizeze manualele.

La art. 50

Nu sunt elucidate disciplinele facultative în afara programului de studii și care poate fi limita acestora.

La art. 60

La alin. (4) lit. a) și în tot textul legii trebuie să se indice nivelul autorității publice locale. Este discutabil de a institui organizarea adunării generale a părinților și mai ales să fie pusă în sarcina lor alegerea reprezentanților în Consiliu de administrație și în multe școli nici nu vor avea săli unde să se poată întruni toți părinții. De asemenea, nu este clar cum vor desemna reprezentantul agenției economice și după ce criterii.

Este discutabilă alegerea președintelui Consiliului de administrație prin vot secret și asigurarea acestei modalități de vot.

La alin. (5) din textul actual rezultă că organul central de specialitate în domeniul educației va elabora și aproba Regulamente pentru fiecare Consiliul separat, fapt care este imposibil și inutil. Este suficient să se aprobe un singur act normativ pentru toate în baza căruia fiecare Consiliu să își aprobe propriul Regulament intern.

Alin. (6) lit. d) menționăm că Consiliu de administrație nu poate gestiona resursele, deoarece nu este subiect de drept, poate adopta decizii privind folosirea, dar oricum, gestionarea trebuie să revină managerilor care încheie contracte.

La art. 61

Deși este stabilit că directorii se aleg prin concurs nu este precizat prin ce act și de către cine este numit directorul în funcție.

La alin. (1) cuvintele "emise de instituții" de înlocuit cu sintagma "din numele instituției" pentru că cuprind nu doar actele administrative, dar și cele juridice.

La alin. (4) se va ține cont de faptul că pot fi instituții private în care statul nu poate interveni, decât în limitele strict necesare. Astfel, stabilirea numărului de directori-adjuncți nu este un asemenea caz.

La alin. (6) menționăm că este reglementat cine va asigura interimatul directorului în cazul în care nu este ales prin concurs un alt director.

La alin. (8) necesită a fi revizuit în ansamblu prin prisma stabilirii cazurilor de eliberare a Directorului din funcție înainte de expirarea termenului contractului de muncă și anume gravitatea încălcărilor financiare, nerespectarea deontologiei profesionale, necorespunderea managementului educațional standardelor în vigoare, nerespectarea drepturilor copiilor, elevilor, angajaților și părinților. Referitor la eliberarea directorului în cazul preluării managementului instituției de organul central de specialitate în domeniul educației considerăm oportun a se menționa că acesta urmează să fie reconfirmat în funcție sau eliberat la discreția organului respectiv.

Art. 62 care stabilește seriile de clase și schema de tarifare, precum și alte articole care fac referință la instituțiile de învățământ publice sunt improprie normelor codului educației care reglementează studiile atât în instituțiile de învățământ publice cât și private. Prin, urmare, se creează impresia că sunt stabilite reguli doar pentru instituțiile de învățământ publice, iar cele private urmează să se intervină cu alte reglementări, ceea ce nu este corect.

La art. 63

La alin. (2) precizăm că criteriile și procedurile de preluare a managementului în caz de gestionare defectuoasă a instituțiilor de învățământ necesită a fi stabilite în lege. În justificarea acestei poziții invocăm art. 15 și 102 din Constituție, potrivit cărora, drepturile și obligațiile persoanelor sunt stabilite în legi, Guvernul emite hotărâri în vederea organizării executării legilor. În acest context, Curtea Constituțională a statuat că hotărârile Guvernului sunt subsecvente legilor adoptate de Parlament. Guvernul, ca organ executiv suprem, în exercitarea atribuțiilor constituționale și a celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, organizează executarea legilor, scop în care emite hotărâri pentru a implementa o lege și a o aplica cât mai corect. Hotărârile Guvernului nu pot conține norme juridice primare (hotărârile Curții Constituționale nr. 7 din 11 februarie 1999, nr. 49 din 21 septembrie 1999, nr. 62 din 23 noiembrie 1999, nr. 22 din 18 mai 2000, nr. 6 din 6 februarie 2001, nr. 21 din 18 aprilie 2002, nr. 22 din 28 septembrie 2004).

Mai mult, este o situație de conflict de interese stabilirea de către organul central de specialitate în domeniul educației a criteriilor și procedurile de preluare a managementului în caz de gestionare defectuoasă a instituțiilor de învățământ și preluarea managementului tot de către acest organ.

Alin. (3) se va revedea prin prisma observației *mutatis mutandis* enunțată la art. 61 alin. (8) supra.

La art. 65

La alin. (3) nu este clar dacă personalul didactic este angajat prin concurs, de ce este necesară aprobarea Consiliului de administrație.

La alin. (4) nu se consideră adecvată angajarea conform repartizării și nu este clar cine realizează această repartizare și după ce criterii.

Alin. (5) are un caracter discriminatoriu de a remunera un cadru didactic în primii trei ani de activitate cu un salariu de funcție pentru 75 % din norma didactică în raport cu celelalte cadre didactice, care pentru același salariu de funcție vor avea norma didactică de 100 %. Or, există riscul că chiar aceste cadre didactice în al patrulea an nu vor accepta să aibă același salariu pentru o norma didactică mai mare.

La art. 67 alin. (7) subliniem că conceptul de instituții afiliate este defectuos, eventual pot fi stipulate instituțiile din arie (deși nu se justifică organizarea învățământului secundar vocațional/tehnic doar în acestea) pot organiza educația nemijlocit în cadrul instituțiilor respective.

La art. 70 alin. (3) subliniem că discreția absolută generează corupție. Legea trebuie să stipuleze criteriile în dependență de care va fi admisă sau respinsă solicitarea privind admiterea persoanelor care nu au absolvit 9 clase. Tot aici, cuvântul "ani" de exclus, deoarece este un dublaj.

La art. 71 alin. (8) de exclus. Astfel, este periculos de a stipula drepturile acordate de diplomă. Această lege nu are drept obiect de reglementare condițiile de angajare în muncă, doar în legile speciale necesită să fie stipulate condițiile de angajare. Plus la faptul că nu se menționează toate drepturile (spre exemplu poate acorda și dreptul de a se încadra în câmpul muncii și în alte domenii decât în cele pentru care a fost obținută calificarea). Trebuie să se prevadă că doar persoana primește diplomă de studii.

Art. 76 alin. (2) menționăm că pentru instituțiile private statul nu se poate implica decât stabilind norme de protecție, adică norma maximă.

La art. 77

Alin. (3) și (4) de revizuit în conformitate cu observațiile enunțate la art. 61 alin. (8). De asemenea, legea trebuie să stabilească că funcția este vacantă.

Alin. (5) eliberarea din funcție a directorului pentru nerespectarea drepturilor elevilor, angajaților și părinților poate fi abuzivă și va genera riscuri de aplicare, și eventuale contestații în instanța de judecată. Astfel, această prevedere necesită a fi revizuită în vederea precizării că eliberarea persoanei din funcție să fie admisă în funcție de gravitatea nerespectării drepturilor elevilor, angajaților și părinților de către director.

La art. 86

La alin. (5) este defectuoasă formula, care permite desfășurarea oricăror activități comerciale, dacă o parte din venituri sunt folosite pentru realizarea scopurilor instituției de învățământ.

La alin. (6) de completat "sub formă de organizații necomerciale".

La alin. (7) nu se justifică încadrarea filialelor instituțiilor de învățământ superior din alte state în Republica Moldova în categoria instituției de învățământ din țara de origine, dacă acestea nu corespund cerințelor stabilite la art. 86 alin. (1)-(4).

Art. 87 care reglementează filialele, fuzionarea și consorțiile instituțiilor de învățământ este inutil și periculos. Este inutil, deoarece repetă o parte din prevederile altor legi. Este periculos pentru că exclude și alte opțiuni de reorganizare a instituțiilor de învățământ cum ar fi dezmembrarea, separarea acestora.

La art. 88

Din alin. (2) care stabilește că Planul de admitere în învățământul superior cu finanțare bugetară se aprobă de Guvern, rezultă că autorii, aparent, renunță la limitarea numărului de studenți care pot fi admiși în instituțiile de învățământ private, fapt care se consideră pentru Republica Moldova că este prematur, mai ales că și în statele Uniunii Europene există practici de plafonarea admiterii în instituțiile de învățământ private.

La alin. (5) de substituit formula "2 ani" cu sintagma "nu mai puțin de 2 ani", deoarece rezultă că nu pot fi schimbate cu 2 ani înainte, dar cu unul pot.

Art. 89 este inutil, deoarece nu se consideră mai util de a încheia anual contracte de studii. Se consideră oportun, ca contractul să se încheie pe toată perioada de studii, iar dacă studentul nu promovează anul de studii să se rezilieze.

La art. 90 alin. (2) de exclus formula "de contact direct", deoarece este inutilă.

La art. 92 alin. (6) de revizuit formula actuală referitor la faptul că deținătorii diplomei de licență își pot continua studiile la ciclu II, masterat, deoarece din aceasta rezultă că tuturor le este garantat dreptul de a continua studiile la ciclu II masterat.

La alin. (9), art. 93 alin. (17) formula este prea ambiguă și de fapt permite ca o persoană să primească diploma unei instituții superioare fără să fi avut nici o legătură cu aceasta.

La art. 93

Se va analiza oportunitatea stabilirii masteratului de profesionalizare și de cercetare potrivit practicilor statelor europene.

La alin. (7) rezultă că acei care au absolvit studiile de licență acumuliți 180 de credite, nu vor putea urma un master de 90 credite. Această soluție nu se justifică în cazul în care masteratul de la ciclu I și II diferă semnificativ potrivit specialității. Spre exemplu, cel care absolvă studiile tehnice la ciclu I licență, care sunt de 240 de credite poate urma studiile de masterat la drept de 90 credite, în timp ce unul care absolvă studiile economice la ciclu I licență, care sunt de 180 de credite nu poate urma masteratul la drept. Plus valoarea disciplinelor de 30 de credite în domeniul dreptului este valabilă și pentru cel care a acumulat 240 credite și 180 de credite la ciclu I în alte domenii. Astfel, nu este înțeleasă logica cumulării creditelor la ciclu I și ciclu II.

Alin. (9) se consideră conceptual greșit de a exclude posibilitatea pentru persoanele care au rezultate practice excepționale, dar nu au titlu de doctor să fie implicate în pregătirea la ciclu II, masterat. Chiar și la acest nivel este necesar să se asigure o simbioză între teorie și practică. Plus la aceasta, este conceptual greșit de a porni de la premiza că orice activitate științifică este legată de îndeplinirea criteriilor pentru acordarea titlului de doctor. Formula ”o dimensiune practică importantă” este prea ambiguă și plus la aceasta în cea mai mare parte dimensiunea practică este absolut necesară și conceptual nu se poate porni de la premiza că aceasta ar fi neglijabilă.

Alin. (13) și alin. (14) de exclus, deoarece sunt inutile.

Art. 104

Acest articol este prea complex și necesită a fi structurat în mai multe articole. Consiliul pentru Dezvoltare Strategică și Instituțională face parte din organele de conducere a instituției de învățământ superior, dar reprezentanții din acesta sunt în mare parte din afara instituției respective, deși sunt remunerați din bugetul instituției. De asemenea, atribuțiile Consiliului se suprapun cu atribuțiile Senatului instituției.

La alin. (7) lit. a) este inacceptabil ca Ministerul Educației și alte ministere să fie implicate în desemnarea membrilor Consiliului prenotat în instituțiile de învățământ private.

Alin. (16) este confuz, deoarece conducerea instituției de învățământ este asigurată permanent de rector, nu doar în perioada dintre ședințele Consiliului. Rectorul este administratorul instituției de învățământ și o reprezintă pe plan intern și extern. Chiar și în perioadă sesiunilor și ședințelor Consiliului tot rectorul semnează ordinele și documentele financiare.

La art. 105

Cerința de a deține titluri științifice este discutabilă pentru ocuparea funcției de rector. Printre laureații celor mai prestigioase premii științifice înregistrate sunt și persoane care nu au titluri științifice și ar rezulta că un laureat al Premiului Nobel nu poate deveni rector în Republica Moldova și nici un fost ministru al educației nu poate deveni rector.

La alin. (7) lit. f) de exclus, căci rezultă că trebuie să nu aibă nici o încălcare.

La art. 105 alin. (12) din formula ”contracte instituționale” de exclus cuvântul ”instituționale”.

Art. 106 și art. 146 țin de obiectul de reglementare al Legii nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, Codului civil și nu corespund acestora. Astfel, în vederea evitării riscurilor de aplicare și necorespondere cu prevederile în vigoare propunem excluderea acestora și formularea unei norme generale privind administrarea în conformitate cu legislația în vigoare.

La art. 106

Există o confuzie a autorilor cu privire la statutul bunurilor instituțiilor de învățământ publice și la procesul de administrare a acestora.

La alin. (2) și (3) dacă instituțiile de învățământ sunt publice proprietatea nu aparține lor, dar statului sau unităților administrativ teritoriale.

La alin. (6) ultima propoziție trebuie exclusă, deoarece este inutilă și periculoasă. Din textul actual, rezultă că bunurile din domeniul public doar nu pot fi gajate pentru accesarea creditelor bancare, dar ar putea fi puse în circuitul civil (schimb, vânzare, donație), fapt ce contravine legislației în vigoare. Astfel, potrivit art. 10 din Legea nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, bunurile domeniului public fac obiectul exclusiv al proprietății publice. Circuitul civil al acestor bunuri este interzis. În particular, menționăm că la alin. (8) dacă bunurile fac parte din domeniul public conform alin. (2), nici fondatorul nu poate permite înstrăinarea lor.

Art. 107 alin. (8) lit. b) în instituțiile de învățământ private nu este posibilă inițierea procedurii de reorganizare sau lichidare, dizolvarea instituției, de către Consiliul de Eitcă și Management instituit la nivel național.

La art. 108

De revizuit formula "Carta universitară" ca denumire generică, deoarece sunt instituții de învățământ superior, care nu sunt universități, spre exemplu academii, institute etc.

La alin. (5) "pozitiv" de exclus, căci atunci nu se mai are în vedere un aviz, dar o permisiune. De altfel, în cazul în care Carta universitară nu corespunde prevederilor legislației în vigoare urmează să se dea un aviz negativ care nu va permite adoptarea acesteia de către instituția de învățământ superior.

La art. 113 alin. (2) lit. d) și e) "pe bază contractuală" este un non sens juridic pentru că ar rezulta că se negociază limitele atribuțiilor. De fapt, aici poate fi vorba despre solicitare și despre achitarea costurilor și nicidecum de un contract.

La art. 114

Alin. (6) este inutil, deoarece repetă regula generală și urmează a fi exclus.

Alin. (7) "care duc la drepturi" este o formulă inacceptabilă și contrară legii, deoarece prevede că doar rezultatele proprietății intelectuale și autorii, fără a delimita rezultatele autorilor, care contribuie la dezvoltarea instituției de învățământ. În plus, nu este clar ce se are în vedere prin cota de 15 % pentru toți autorii sau pentru fiecare în parte.

La art. 115

Alin. (7) de exclus, deoarece stabilirea că personalul științifico-didactic și știinșific are dreptul de a publica studii, articole,..., de a candida la obșinerea de granturi.... fără restricții ale libertății academice de exclus, deoarece admite că alte categorii de personal pot beneficiază de aceste drepturi cu anumite restricții ale libertății academice.

Alin. (8) este inutil, deoarece repetă drepturile și enumerarea acestora nu este exhaustivă. Spre exemplu, rezultă că nu pot face parte din asociații și organizații dacă acestea nu sunt profesionale și culturale.

Art. 124 este formulat prea larg și contradictoriu nu este clar ce garantează anume statul și este alogic să spui că statul garantează finanțarea din surse private.

Art. 127 alin. (4) de reformulat în vederea stabilirii că organul central de specialitate în domeniul educației va aproba un act normativ pentru toate bibliotecile din învățământ, dar nu pentru fiecare bibliotecă în parte.

Art. 132

Urmează să se țină cont de faptul că nu pot să fi obligați să se conformeze noului sistem cei care au obținut studii superioare pînă la introducerea ciclurilor II și III. Este necesar să se stipuleze, în mod expres, că aceste persoane se consideră că îndeplinesc cerința privind studiile de masterat.

La alin. (1) lit. e) se va revizui potrivit observațiilor la art. 93 alin. (9). În plus, există contradicții între art. 93 alin. (9) și altele, care stabilesc posibilitatea de a desfășura activitate didactică în învățământul superior a persoanelor, care nu au titlu de doctor. Mai ales, că pentru studiile superioare de licență, cadrelor didactice nu le este stabilită cerința de a deține titlul de doctor, iar pentru cele de masterat activitatea didactică poate fi desfășurată de către profesioniștii cu experiență, chiar dacă nu au titlu de doctor.

La alin. (2) obligarea absolvenților programelor de studii superioare de a urma modulul psihopedagogic de 60 de credite este exagerat. Ar rezulta că aceste persoane au nevoie de cel puțin încă un an de studii. Aici trebuie de verificat dacă vor putea urma aceste cursuri cu finanțare bugetară sau doar prin contract.

La alin. (3) formularea este ambiguă, deoarece ar rezulta că prin metodologie poate fi limitat dreptul de echivalare.

La art. 133

Alin. (2) de exclus deoarece este inutil și nu produce alte soluții juridice.

La alin. (5) conceptul de "normă de bază" este unul ambiguu și necesită a fi revizuit. Spre exemplu, persoana care predă doar un curs de o oră pe o săptămână și nu mai este angajată într-o altă instituție poate fi considerată că activează cu "normă de bază" în instituția de învățământ sau nu, iar dacă aceeași persoană este salariat într-o altă instituție, care nu este instituție de învățământ, dar are o normă didactică deplină poate fi considerat că este angajat cu normă de bază sau nu.

La art. 135 alin. (3) lit. b) este necesar de calculat cât va costa salariu de debut și de analizat dacă statul poate garanta ținînd cont de faptul că și restul personalului didactic nu va avea un salariu mai mic.

La art. 135

La alin. (5) din textul actual rezultă că statul compensează costul deplin, dar în cazul respectiv și la alte prevederi din proiect se va ține cont de faptul că există instituții publice și private.

Alin. (7) este o formulă prea largă și lasă loc de abuzuri.

Alin. (8) de exclus, deoarece are caracter declarativ.

La art. 136

La alin. (1) lit. l) formularea "să nu se implice în acțiuni politice de stradă", rezultă că se poate implica în alte activități politice, ceea ce este greșit.

La alin. (2) nu este clară formularea "deține dreptul de activitate antreprenorială". În plus, acest alineat este inutil și urmează a fi exclus.

La art. 142 este conceptual greșit de a reglementa concomitent atribuțiile autorităților de ambele niveluri. Spre exemplu, nu pot ambele categorii de autorități să transporte elevii. Această obligație poate reveni doar unei autorități. Tot aici, este necesar să se facă distincția între obligații și posibilitatea de a interveni.

La art. 146

Menționăm, că nu poate să existe patrimoniu și bază tehnico-materială, deoarece potrivit art. 284 din Codul civil, patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate. Toate bunurile persoanei fizice sau juridice fac parte componentă a patrimoniului ei. Prin urmare, nu este corect de a stabili că patrimoniul include clădiri etc.

Alin. (2) de exclus, deoarece constituie un dublaj al primului alineat.

Alin. (3) este conceptual greșit de a exclude drepturile de creanță ale instituțiilor private. Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor persoanelor și nu poate fi retras, posibil că se au în vedere bunurile. În plus, nu există excepții când bunurile pot fi retrase de la instituțiile de învățământ private.

Alin. (6) de exclus, deoarece este greșit din punct de vedere conceptual.

La art. 147

Alin. (3) de revizuit, deoarece în forma dată este inacceptabil, deoarece și instituie o obligație cu un conținut neclar.

Alin. (4) de revizuit, deoarece are un caracter coruptibil.

Art. 150

La alin. (1) lit. d) se va revizui referința la art. 94, deoarece acesta nu are alin. (5).

La lit. e) și f) de revizuit referințele la art. 144, întrucât nu corespund normelor din proiect, care nu au nevoie de termen suplimentar pentru intrarea în vigoare.

Alin. (4) de revizuit, deoarece nu este clar de ce instruirea străinilor se poate efectua doar într-o limbă de circulație internațională, dar nu și într-o altă limbă.

La art. 152 de stipulat mai exact data intrării în vigoare și să se țină cont că o să apară contradicții, ce țin de faptul că unele activități trebuie desfășurate cu mult înainte de debutul anului de învățământ și dacă nu vor fi în vigoare ar putea să nu fie posibilă realizată instruirea conform noului Cod.

În cuprinsul proiectului se va folosi o terminologie unică "Consiliul de administrație"/"Consiliu de administrare" și altele similare.

Proiectul necesită perfecționare redacțională.

Numerotarea subdiviziunilor proiectului se va efectua potrivit art. 32 din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, care prevede că articolul poate fi

compus din alineate numerotate cu cifre arabe, luate între paranteze, iar alineatul poate avea diviziuni, însemnate, de regulă, cu litere latine mici și o paranteză sau în cazul unor structuri mai complexe, aceste diviziuni se numerotează cu cifre arabe și o paranteză.

În conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 977 din 23 august 2006 privind expertiza coruptibilității proiectelor de acte legislative, proiectul în cauză necesită a fi remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus unei expertize anticorupție.

În plus, potrivit art. 21 din Legea privind actele legislative proiectul necesită a fi avizat de către Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Serviciul de Informații și Securitate, Academia de Științe a Moldovei, Centrul pentru Drepturile Omului Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, instituțiile de învățămînt, autoritățile publice locale, patronatele din domeniul respectiv, sindicatele și societatea civilă.

Nicolae EȘANU
Viceministru

Ex: Violeta Melnic,
Tel: 20 14 37